

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на рік . . . 10 кор.
на шість місяців . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на рік . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвеш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. п. Дембровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Редакції неопечатані
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсланим» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Тридержавний союз тріщить.

Вже не раз повставали аларми про загроженє середно-європейского тридержавного союзу та виринали найріжнородніші комбінації що до нового угрупованя держав, однак завсїгди сї донесеня виявляли ся безпідставними, або бодай грубо пересадженими. І тепер повстав такий аларм, а підніс ся з двох противних сторін і з цілком відмінних причин. Тож хотя і тепер не добачуємо ціх серйозности того крику-шуму, однак вже з нашого дневникарского обовязку не можемо поминути сеї справи, яка так близько доторкаєсь нашої держави.

Італійска праса піднесла великий крик після австрійских маневрів на Адриатичкім морю, бо дійсно наша ескадра представила ся могутно і виявила як найбільшу справність. Corriere della Sera, Giornale d'Italia, Stampe і ин. великі італійські дневники мов на даний знак зачали розписувати ся про поважну ситуацію, немов то Австрія готує ся до нападу на Італію, немов вже видано тайний розказ до фльоти, а навіть про подробиці воєнного плану знають вже італійські часописи. І так початок війни має вийти з балканьского кітла. Коли тільки Болгарія не здержить своїх експанзивних затій, або взагалі вибухне на Балкані оружний заколот, Австрія без ваганя приступить до окупації. Тоді вже прийде кінець тридержавю, Італія стане усунена на другий плян перед геґемонією Австро-Угорщини. Отже чи не було би добре випередити Італії сих подій?— питають одні, а другі зараз і приступили до обчисленя своїх воєнних сил.

Сї обчисленя дневників випали не конче на користь Італії, однак тяжко сконстатувати, о скільки они є річеві і відповідають дійности. Піднесено особливо, що в австрійскім офіцерскім корпусі панує воєнний дух, який прямо пре до війни з Італією, тимчасом коли в Італії річи під тим зглядом стоять так, що навіть не можна бути певним успішної оборони краю. Також і під зглядом фльоти висказують ся італійські знатоки дуже песимістично, заявляючи, що Італія потребує що найменше дволітної енергійної праці, щоби узискати перевагу на Адриатичкім морю своєю флотою.

Правда, що такі голосні роздумуваня праси виглядають дуже трівожно, однак певно, що правительство, яке ще недавно тому сконстатувало цілковите

порозумінє з австро-угорским кабінетом, без жадної даної причини, якої не було цілком в посліднім часі, не стане змінити своєї політики і викликувати самохіть небезпеченства. Радше треба прийняти, що сей аларм потрібний так італійскій народній думі, як і на руку він правительству, щоби тим лекше можна було узискати від парламенту ухваленє кредитів на запроєктовані нові великі вооруженя італійскої фльоти.

З другоїж сторони надходить тучева хмара в формі памятників бл. п. кн. Хльодвика Гогенльогого, б. канцлера німецького. Кн. Хльодвик записав сей памятник в спадщині свому синові Александрові і поручив єму віддати єго до опрацюваня і виданя др. Курціусові. Тепер жеж — як др. Курціус оголошує в Local Anzeiger-і — він довершив опрацюваня і віддав книжку до друку. Друк є вже укінчений і памятники появлять ся в книгарській торгівлі. Оголошенє витімків з памятника в «Über Land und Meer» наступило без др. Курціуса, який на се ані не впливав, ані не знав про се.

Як звісно, внаслідок появи уступу з памятника цісар Вільгельм вислав остру депешу до найстаршого Гогенльога, кн. Филипа, з якої мало говорить ся про далекосяглі консеквенції, які може потягнути оголошенє сих інтимних документів. Отже тепер бюро Вольфа простує сю вість, що в телеграмі нема мови про якісь далекосяглі консеквенції, а ціла телеграма звучить:

«Якраз читаю зі здивованєм і обуренєм оголошені найтайніші приватні розмови межі твоїм батьком а мною, а доторкаючі уступленя кн. Бісмарка. Як се могло стати ся, що сї річи передістали ся до публичної відомости без мого дозволу. Таке поступованє є нетактом в найвисшій степені, недискрецією і річию зовсім неможливою. Нечувана річ, щоби оголошувано що про жиючого монарха без єго дозволу».

Отже в самій телеграмі нема висказаних жадних обав перед консеквенціями оголошеня, а можуть они стати неприємними для цісаря Вільгельма, а евентуально навіть небезпечними для тридержавного союзу тим, що розкриють тайні стежки німецької політики, які часто відбігали від дороги до Відня і Риму. Однак чи справді з сеї тучевої хмари можуть ударити громи і лонути зливи — треба чокати що зачекати на появу самої книжки. Однак без сумніву она буде замарною приточиною, щоби могла впли-

нути на судьбу народів, або хоть на політ чну констеляцію, усталену від кількох десятилітій.

З остатніх десятиліть XIX. віку.

Написав

Олександр Барвіньский.

(Дальше.)

II.

Як раз нездарність рутенської політики, веденої москвофільскою «Русскою Радою» і поражене єї при виборах до державної ради (не до сойму, як хибно пише др. Франко) в 1879 р., що видали лише трєх руских послів (властиво 4-х: др. Кулачковский, др. Геровский, Ковальский і о. Озаркевич), була поанкою для Русинів-народовців, що доси були, так сказатиб, лише літературним сторонництвом, перейти до діяльної політики. В тій цілі бажали они зєдинити всіх Русинів, що вважали себе окремішною, самостійною народністю, для політичної роботи і задля того заснували дневник «Діло» в 1880 р.¹⁾ «Правда», як небудь також обговорювала і політичні справи, не могла сповнити сеї задачі яко місячник переважно науково-літературний, а засновини «Діла», котрого видаванє поглотило майже всі сили робочі народовців, причинило ся до занепаду «Правди», котра також стояла головно роботою Володимира Барвіньского.

Окрім того треба було числити ся з деякими пересудами і упередженнями навіть щирих народовців (як се н. пр. виходить з одного листу о. Ст. Качали оповіщеного мною недавно про повість Нечуя) і помалу вводили і заправляти їх до виробленої літературної мови українсько-рускої, як се н. пр. свого часу робив Б. А. Дідицкий своєю метою в противнім напрямі, щоби призначити Русинів галицьких до московщини. Отже лише в часті правда в тім, що каже др. Франко, що Вол. Барвіньский, «щоби приєднати до себе ті елементи, пішов на можливі концесії», але не на всякі, як думав др. Франко. Не покинув він фонетику, хоч прийняв в «Ділі» етимологію, ані не витягав і дальших консеквенцій таких, щоби можна говорити про відставку дану Українцям, як впеvнє др. Франко.

На вишому місці печатаємо лист Вол. Барвіньского, писаний до Лукіянова в Києві,²⁾ який виразно пояснює причини введеня етимології в «Ділі» і становить Вол. Барвіньского що до фонетики, так що не можна ніяк говорити, мовби Вол. Барвіньский покинув фонетику. Так само не можна говорити, щоби «Діло» мало бути органом ра-

¹⁾ Нічим певним не піддержав др. Франко свого твердження, мовби Вол. Навроцкий не радив пускати ся на бистру воду політики, баючи небезпеку в малій освіті гал. рускої інтелігенції. Він же сам був головним помічником «Діла» (Подвійна крейдка і т. и.).

²⁾ Недавно подали ми лист Лукіянова в справі «Діла» і штунди, писаний до Вол. Барвіньского. По смерті В. Барвіньского прислав Лукіянів лист Вол. Б-го, котрий був відповідю на письмо Лукіянова. Подаємо єго в цілості. — Ред. Русл.

excellence галицьким, що в ній нічого не повинно було вибігати поза обрій звичайного галицько-рутенського думаня, бо переписка, яку ми недавно оповістили між Вол. Барвінським, взглядно редакцією «Діла» а Українцями, о скільки она зберегла ся, показує наглядно, що редакція Діла бажала обговорювати також справи цікаві для Українців; запрошувала їх до участі, і поміщувала радо надсилані Українцями статі, а навіть ширші розвідки н. пр. Уманця, Кониського і ин. Так само і Вол. Барвінський зацікавив нас живі питання, які доторкували ся України, досить між иншими нагадати широкую яго розвідку «Задачі української інтелігенції» яко відповідь на статью Костомарова у «Вістнику Европы», на що знов Костомарів дав пояснене в двох листах також недавно оповіщених в Руслані. Всеж усі ті приклади наведені річи вказують, що Вол. Барвінський зовсім не клав заборони, яка галувалаб вибігати по за обрій звичайного галицько-рутенського думаня».

(Дальше буде).

3 подорожи до св. Землі.

(Дальше).

Єрусалим 12. вересня 1906

На зустріч нам вийшов на дворець австрійський консуль Зефарович з женою, репрезентация Льюйда і много представителів священства єрусалимського, та монахинь. Паломники світські і женщины уставили ся групами, на чолі кожної групи ішов хрестоносець з хрестом єрусалимским с. є хрест, який в чотирох кутах має чотири менші хрести. Кожний хрест був иншої краски. На чолі цілого походу ішов кавас с. є агент поліційний в службі австрійській. Треба знати, що кожний похід, чи навіть поодинокий чоловік, що хоче бути безпечним, бере собі такого каваса. Крім него ішли по боках жовняри поліційні, бідно і брудно убрані, з багнетом давньої системи при боці, якої нині у нас уживає сторожа кримінальна, і з тростинкою в руках, що би відгоняти влізливих жебраків.

За мирянами уставило ся духовенство в світлих фелонах. Перед ними розвинено руский прапор з синьожовтими лентами. На прапорі був з одної сторони руский лев на синім полі, а з другої на білім полі червоний єрусалимський хрест. За священством поступав Екц. о. Митрополит, перед яким несли священники чотири образи. Похід рушив двійками при співі «Пречистая Діво Мати», який не притихав через цілу дорогу і стягав цікавих. Тут вперше стрінулисьмо ся з жебраком на дерев'яних ногах, який з бляшанкою в руках, пискливим голосом домагав ся милостині і все підбігав за походом. «Мескін, мескін (бідний), бакшіш хаваджа», кликав він пізнійше що дня і де лиш показати ся було на місті, все був нашим невідлучним товаришем.

Починаючи від двірця, ішов похід безнастанно в гору, аж до брами єфської в мурах, які окружують місто Єрусалим. Тут вступають паломники до міста, — мети подорожи. Похід іде поважно зразу вузькими улицями через базари, ледви протискає ся, відтак сходить в діл сходками і дістає ся перед церков Воскресенія, званого загально Божим гробом.

Миряни ввійшли без перешкоди і у-

ставилися групами при Гробі, — священникам руским не позволено входити в ризах, так що навіть епітрахилі мусіли скидати, коли латинським вільно було входити в комжах. Серед найбільшої тишини входили паломники на святе місце. В очах путників блищали слези, а від часу до часу давало ся чути хлипанє і глухий плач. Сум і радість, вдоволенє та страх виповняли на перемену серця наші, — чувства впрост противні підносили кожду грудь без виімки.

Чувства сі викликувало само місце хвали Божої і нерозуму давних Жидів, а степенували еще Турки, які в передсінку порозкладали ся вигідно на матрацах і курили спокійно люльки. Сумерк, який панує в церкві мимо єї простору і величавости, додавав торжественности сему настроєви.

Коли вже всі уставили ся коло Божого Гробу, відспівав чудово п. Мишуга «Плотію уснув», що звернуло сейчас увагу всіх чужинців.

Опісля промовив наш Владика з дуже великим зворушенєм, відповідно урочистій хвилі, навізуючи до попередного співу так: «Плотію уснув і поніс смерть за нас, а ми жиючи житем наче смертю, ідемо до Гробу, що би знова ожити. Деж знайдемо ласку, як не у того Гробу? Складаймо тут наші просьби, наші молитви, нехай наше жите розцвите з того Гробу, наша церков, край і села зачерпнуть сили до нового життя.» (Зворушенє і плач).

(Дальше буде).

Вшехпольська дурійка.

Властиво належало би се до гумористичної часописи, однак коли появило ся яко чільна статья поважного (може колись) дневника «Газети народов-ої», тож позволимо собі навести се розвеселєня ради наших читачів. Отже якийсь шлягун, якого редакція згаданого дневника називає «знакомитим знафцом стосункуф руских», пише між иншим:

«Русини нині жадають нашої землі (?), добутої кровю і працею — (!) але чого зажадають завтра — сего ніхто не може передвидіти (!). Се необчислений народ (?), нарід одної кляси-хлопів (!), нарід позбавлений творчої сили (!), непризнаючий жадного де жавного порядку (?), невдоволений з жадних прав (!), з жадної конституції (?), який не переступивши границь рівности варварства (!), виробив в собі ненависть до всіх, що не належать до кляси хлопів (!), зависть до всіх, що більше від него посідають (!), побіч цілковитої рівнодушности для умислового духового доробку людскости (!)».

Очевидно шлягун, котрий так схарактеризував наш нарід, думав собі при тім, що се він сам і яго шляхоцкий стан є тим «умисловим і духовим доробком людскости», для якого руский нарід не має жадного зрозуміння!...

«Тепер, коли в Австрії — пише дальше шляхоцкий сьміхованець — рускі попи запродують власний люд Прусакам (але польські економісти радо висилають до Прусів власних «Обжисасів» — Русл.), рускі політики мріють про відірване від

Росії і Австрії (!), і про якусь руску державу від Карпат аж до Уралу і Кавказу (мріти вільно всякому — Русл.), в границях до недавна (?) еще татарских посіlostий (!), з татарским населєнєм (!). На чолі єї держави стане певно династия Грушевских або Васильків. Нічо дивного, може в них плине кров татарских мурзів, які творили аристокрацию при ханьскім престолі».

Автор цілком розоружує нас своїм мимовільним і ненаміреним гумором...

«Пам'ятаймо про те — кличе дальше з емфазою що Гуни знищили римську державу, однак нічо нового не зуміли поставити на руїнах. Ми могли би заняти ся Русинами стілько, що Португалією або Патагонією (!) колиб судьба не поділила межі нас землі і не посадила побіч себе. Маючи неспокоїного сусіду, з авантурничим успособленєм (деж дів ся почітви людєк рускі? — Русл.), мусимо ним заняти ся, хотия би тому, що він і сам не працює (!) і нам працювати (!) перешкоджує. Не досить сего, заняв він становиско як давні Гуни, грозить знищенєм європейської цивілізації, став завдяки своїй незаховстаній вдачі і варварству лавіною висячого над державою і над нами, ферментом, який викликаючи приспішенє жите первісних організмів, сам в собі нищить ся і нищить всьо довкола».

А що, чи не забава — читати таке? Та читаймо вже до кінця, як то страшно розмальовано на вшехпольскім плякаті того «гайдамацкого чорта».

«Є суспільности, лавіни і ферменти (щось ніби горох з капустою — Русл.), супротив яких не досить стояти з заложеними руками (що за бистроумний пародокс! — Русл.), але треба обдумати способи розумної і спокійної оборони, що би силу і енергію елементарних чинників зужиткувати позиточно. Не можна глядіти в мовчаню на розріст сваволі (?). Уже раз в нашім історичнім житю ми пересьвідчили ся, що «нема жестокости над жестокість черни (а давньої шляхти? — Русл.), нема гвалту над гвалт розяреного поспільства (на що єго розярювати? — Русл.), якого розум не здержить, а небезпечність не відстрашить». Треба запобігати і радити поки час, а грози положєня не збувати мовчанєм».

Як власне радити і запобігати — сего сьміхотворний автор вже не каже — але ми порадимо єму, що задля «грози положєня» він якраз повинен би був радше мовчати, чим виписувати такі шовіністичні, а безглузні теревені.

„Кабинетські землі“.

Для поясненя аграрного питання в Росії ми вже писали про т. з. удільні землі, з яких призначено коло 1 1/2 мільона десятин до розділу між селян. Тепер жеж можемо за «Радою» пояснити значінє т. з. кабинетских (царских) земель їх вагу у загальнім питаню аграрної реформи в Росії.

Законами 12. і 27. серпня призначено на продаж селянам вільні казенні й удільні землі. Цими днями телеграф приніс звістку, що указом від 19. вересня

(сентября) передається селянам на використування частина «кабинетских» земель, т. є земель, що належать цареві в Алтайській окрузі в Сибірі. Ці землі ще з 1865. року було призначено для переселенців з Росії і до 1894. року з Росії на ці землі вийшло більше як 300.000 душ. Тепер всі вільні землі, за де якими виемками, а також «оброчні статі» і земельні лишки, що zostали ся після того, аж наділили перших переселенців, передають ся казни на власність. За ці землі казна мусить платити по 22 к. за десятину що року в протязі 49 літ, тоб-то за весь час — по 10 карб. 78 коп. за десятину. Разом в тим право на все, що в під землею (золото, срібло, мідь, кам'яний вуголь і т. и.), лишається кабінетові і не переходить до казни. Селянам переселенцям землю будуть отдавати не на власність, як установлено для казенних і удільних земель, а тільки на постійне використування («постоянное пользование»), за що вони повинні будуть платити «оброчну подать». Порядкувати цією справою буде міністерство хліборобства і землеустройства. Селянам-переселенцям обіцяно оети всі ті полегкості й запомогз, які взагалі одержуть переселенці на казенних землях.

Цей новий закон зовсім не подібний до попередніх законів 12. і 27. серпня. По новому закону, земля не переходить на власність селян, як встановлено попередніми законами, а тільки на постійне використування, тоб-то на довголітню аренду. Власне новий закон дуже неясно говорить про те, кому саме буде належати земля після викупу. Закон каже, що землю буде передано казни на власність, а селянам на використування. Виходить так, що міністерство царського двору спродує свою землю так, як би й всяка инша приватна особа. І це булоб цілком зрозуміло: кабінет одержить певну плату від казни і віддасть за цю плату свої землі. Та от далі в законі сказано, що право на все, ще є під землею, на „нідра“ землі, не переходить до казни, а лишається кабінетові. Таким робом, по новому закону право власности на призначені для викупу землі поділено між кабінетом і скарбом: „нідра“ землі, застаються власністю кабінету, верх землі переходить на власність казни, а селянам він даватиметь ся тільки на використування. Але може трафитись такий випадок, що міністерство царського двору, маючи право власности на „нідра“ землі; почне своїми коштами, або передавши своє право промисловцям, добувати з під землі, скажемо, золото, або срібло. Тоді селяне, як арендаторі зверхнього шару землі, втратять свою аренду, а за ними казна втратить право одібрати оброк, т. є. все своє право власности, бо те право для казни тільки й виявляється в тому, що вона одбірає податок за землю від селян. По офіційальним звісткам в алтайській окрузі є зараз від 7 до 10 мил. десятин, які можна було б передати селянам переселенцям. Конче треба мати на увазі, що далеко не вся оця земля цілком здатна для хліборобства; в алтайській окрузі клімат дуже відрізняється навіть від

того клімату, що в центральній європейській Росії і хиба тільки в західній степовій частині його наші Українці зможуть осідати і вести господарство. Щож до гірної і лісової частини округи, то, як показав досвід попередніх років, там осідали тільки селяне з північно-східних губерній. До цього ще треба додати, що перші переселенці встигли вже забрати краці наділи. З цього погляду ціна землі, яку встановлює новий закон, себ-то по 10 карб. 78 коп. за десятину — дуже висока: Там жн в степах, що лежать недалеко від алтайської округи, можна купити у кочовників землю на вічність по 3—5 карб. за десятину.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Харитона, Вячесл.; римо-кат. Плакідн муч. — В п'ятницю: руско-кат. Киріяка, Теофана; римо-кат. Максиміліяна.

— **Образки з живих цв'ітів з Єрусалиму.** Многі паломники в Єрусалимі закупили багато образків із живих цв'ітів, що ростуть на св. місцях і посвятили на гробі Спасителя. Тими образками справили велику радість тим, котрих ними обдарували, а сі заховали їх в найбільшій пошесті. Кождий християнин чув би ся щасливим, вели би хоч образок посвячений на гробі Спасителя міг мати у себе. Проте підписаний зовсім безкорисно хотів би їм в тим помочи. Підчас свого побути в Єрусалимі заізнав ся з одною християнською арабекою родиною, котра займає ся виключно роботою таких образків, де закупив для себе пам'ятки. А ся фірма заявила, що готова такі образки прислати до Галичини по ціні 16 кор. за одну сотку вже з доставою і поштою. Образки суть 15½ цм. високі а 10½ цм. широкі, а кождий майже в иншій густі майстерно викінчений. Священники могли би навіть своїм парохіянам продавати. В доказ, що образки посвячені на гробі Спасителя, отримують на кождій п'ятдесятці потверджене від священника Францішканина, що перебуває все в церкві гробу. Рефлектуючі на се зволють з гори прислати належитість за сотку або п'ятдесят образків на адрес підписаного найдалше до 1. падолиста 1906 р. Можна би замовляти і виробити з оливоного дерева правдоподібно 70 сот. за штуку, на яких суть вирізьблені крести єрусалимські, св. Йоан, ціловане Єлисавети, котрі рівнож будуть посвячені на гробі Христовім. — *о. Данило Бодревич*, паломник до св. Землі, парох в Порохнику, п. Іосо.

— **Наради єпископів у Відні** почали ся нині в архієпископській палаті під проводом кардинала архієп. ке. Груши.

— **На будову руского театру** у Львові зложено в вересні 2.146 36 К. Загальна сума складок на ту ціль виносить 186.110 83 К.

— **Крамарський курс в Заліщиках** відбуде ся заходом заліщицької філії „Просьвіти“ в днях 14, 15, 16 і 17 с. м. в комнатах „Рускої Бесіди“, а в Глусятім в днях 18, 19, 20 і 21. с. м. в локалі тамошньої читальні „Просьвіти“. Карти учасництва будуть виданати ся в Заліщиках в дни 14. с. м. о год. 2 по полудни а в Глусятім в дни 18. с. м. о годині 8. рано в комнатах викладових. Програма викладів крамарських, котрі буде мати делегат „Народної Торговлі“ п. Іван Петрушевич, є слідуєча: 1) Приписи закона дотично торгівлі мішаними товарами. 2) Засади спілкових крамниць сист. Рочдель, їх приготвлене, основане і ведене. 3) Основи книговодства в сільських торговлях. 4) Найважнійші відомости з торгівлі поклад-

ками. Крім того будуть очевидно пояснені всі інтерпеляції і практичні питання поставлені учасниками.

— **3 Одеси** доносять, що проф. І. М. Радецький по новороті з інформаційної подорожи по Галичині і Буковині мав оноді відчит в одеській „Просьвіті“ про свої вражіння з подорожи. Такі самі відчити виголосить проф. Радецький в інших містах України. Перед тижнем читав в одеській „Просьвіті“ п. Сигаревич «про Кирило-Методіївське братство».

— **Краєва рада шкільна** іменувала в народних школах: Войтіха Топольського учителем 5-кл. шк. муж. в Бережанах, учителями (-льками) 1-кл. шкіл: Анну Заругевичівну в Ясенові гор., Авг. Домбровського в Рибні, Анну Букала в Ненадівці сер., Генр. Шлямівну в Ненадівці дол., Мих. Шутовського в Бишках, Олену Черняхівську в Квапінці, Ант. Вильовського в Тюткові, Каєт. Жуковську в Руді; — перевесла учителів: Дмитра Томчака з Войславич до Будькова, Ом. Ліскевичівну з Трибуховець до Озерян, Кар. Єзєрського з Волі маз. до Косовець, Ів. Худецку з Звенигорода до Маловод, Ал. Бухтову зі Стінок до Простянця, Фр. Землянського з Борок до Пашової, Мар. Михаліківну з Оклесної до Борок, Волдсл. Павлика з Ріпенника марц. до Кобилянки.

— **Заведенє одноразової науки** в мужеській і женьській семінарії учительській у Львові було предметом численних петицій зі сторони родичів і опікунів молодіжи учащоючої до обох тих заведень. Справа та тим труднійша до залагодженя, що в заведеню того рода число годин виносить тижнево 32 до 34, а на висших курсах навіть 36. Безглядне заведенє одноразової науки потягнуло би за собою такі наслідки, що кандидатки і кандидатки стану учительського мусіли би сидіти в школі без перерви від 8. год. рано до 2. год. по полудни. Краєва рада здоровля, запитана о гадку, заявила виразно, що некористи, з якими сполучена для молодіжи неперервана полудневим відпочинком праця, мусять тим яркійше проявляти ся в заведенях, в котрих вимір годин тижнево переходить число 30. Заким вибрана в тій цілі спеціальна комісія сформулує дальше ідучі внесєня і заким п. к. міністерство віроісповідань і просьвіти порішить щось остаточно в сій справі, рада шкільна краєва, узглядняючи після можности локальні відносини і оправдані економічними усливіями бажаня жителів, видала поки що провізоричне зарядженє, маюче на цілі як найдалше ідуче обмеженє пополудневої науки в зимових місяцях. Іменно зарядила краєва рада шкільна в обох львівських семінариях на час чотирох зимових місяців, почавши від 15. жовтня, відповідні редукції в поділі годин в тим напрямі, щоби в ніякій класі вимір годин в тим часі не переступав числа 32 тижнево. Заразом поручила краєва рада шкільна такий розклад тих 32 годин, щоби ученики і учениці мали чотири рази в тижни по 5 годин (від 8. до 1.) і вільне пополудне, а лиш в двох днях в тижни науку дворазову (по 4 год. перед і по 2 по полудни). Заразом уповажнила краєва рада шкільна дирекцію женьської семінарії до далеко ідучих увільнень індивідуальних, щоби учениці, мешкаючі в подальших сторонах міста, в днях дворазової науки були зовсім увільнені або від обох годин пополудневих або від послідної передполудневої години, а то в тій цілі, щоби могли вигідно піти до дому на обід і вернути до школи. Поручено також, щоби молодіж могла в заведенях одержувати по дешевих цінах на друге сніданє тепле молоко і здорове печиво.

— **Телеграф без дрота.** В Берліні відбувають ся тепер наради міжнародного зїзду в справі телеграфу без дрота. Найважнійшою ухвалою зїзду буде рішенє, чи у всіх державах має ся уживати тої самої системи телеграфу без дроту, чи кожда з держав має задержати свою систему. Рішенє се є важне, бо від него буде залежати приймає депеш з одной держави в другій.

— **Дрібні вісти.** Винчане п. Юліяна Шепаровича, адвокатського кандидата, з п-ною Феліцією Яйківською буде 14. с. м. в Колодівці. — В Вотіховичах, перемишлянського повіта, є на продаж добрі ґрунти по 5000—800 К за морґ. Близші подробиці подасть місцевий уряд парохіяльний (почта в місці).

— **Репертуар руского театру в Бучачі.**

Саля «Сокола». Початок о 7½ вечером. Білети продає торговля п. Рогозинського. (Абонамент на 6 вистав під ряд 10 К.).

В четвер дня 11. жовтня: «Мицани» штука в 4 діях М. Горького.

В суботу дня 13. жовтня: «Уріель Акоста» траґедія в 5 діях Гюґо, в перекладі Л. Лопатинського.

В неділю дня 14. жовтня: «Ой не ходи Грицю та на вечерниці» народний образ зі співами і танцями в 5 діях Старикого.

Ві второк дня 16. жовтня: «Суета» найновіша комедія в 5 діях Карпенка Карого.

Підчас представлення пані зволють капелюхи знімати.

— **Репертуар міського театру у Львові.**

В середу: «А Піппа гуляє», казка в 4 д. Г. Гавтмана.

В четвер: «Лялька», оперетка в 3 д.

В п'ятницю: «Ах то Законане», штука в 3 діях.

Други Соколи і Сокилі! Памятайте, що львівський „Сокол“ збирає жертви на будову свого дому.

Телеграми

з дня 10. жовтня 1906.

Відень. Вчора перед полуднем був на двогодинним послуханю у цісаря угорский президент кабінету, Векерле, і предложив цісареві звіт з політичної і парламентарної ситуації. По полудні був у цісаря на послуханю угор. міністер внутр. справ Андраші.

Відень. Чехи заявили, що не мають інтересу попірати удержавлене Північної залізниці. Чехи противлять ся також ухваленю кваліфікованій більшости для виборчих округів і грозять обетрукцією.

Льондон. Російська царица вдова купила в Данії посілість, де задумує постійно замешкати.

Петербург. З Гельсінґфорсу доносять про арештоване 32 революционерів, що приїхали з Нового Йорку. В Йосифівці арештовано 30 терористів. Один з них признав ся до замордованя купця Зеневича.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Лист Володимира Барвіньского до Лукіянова в Києві.

Львів 3. грудня 1882.

Високоповажний Пане!

Велике Спасибіг Вам за Ваше ласкаве письмо та за Ваші щирі ради. Правду сказати нема у нас між Українцями а Галичанами ніякої обміни гадок, а се виходить на Вашу и нашу шкоду и на шкоду цілої справи народній. Ви зробили перший пролом Вашим ласкавим письмом, а дай Боже, щоб се не був послідній. Жалую дуже, що мої праці не позволяють широко росписуватись, а тоб не про одно требаб поговорити. По неволі мушу писати коротко.

Перше всего що до правописі «Діла». Ви, ВПане, хибно приписуєте сій правописі ту вагу, яку хотів її надати покійний Максимович и задля чого вона у Вас мабуть дуже популярна. Се та сама история, що у нас з фонетикою. Наші старовіри, стуманені людьми лихої волі, думали и ще тепер підозрівають, що фонетика має проложити дорогу до спольонизованя Русинів. Против пересуду и недовірства годі боротись розумним словом. От ми й в «Ділі» кинули на бік форму — правопис, почали «Діло» видавати т. зв. етимологичною правописом, а по Вашому Максимовичівкою. А се не тому, щоб ся правопис

була лучша, але тому, щоб формою не зражувати нашої публіки старовірецької, а виціпити у неї правдиві ідеали народні. Скоро публіка побачить и віру йме, що ми хочемо справді добра Русі, а не тягнемо, як ім думалось, у Польщу, скоро народні ідеали стануть вповні ясними кождому читаючому Русинови, — оттоді й буде пора занятись формою. На се покищо, ще не наспів час. Тож після сего Виб повинні зрозуміти, для чого ми не можемо в «Ділі» писати якою небудь иншою правописом, чи се мало-б бути кулішівка, чи романівка, як Ви бажаєте.

Після сего мушу висказати мій великий жаль, як відносять ся Українці до «Діла». Найбуде, що Українцям неподобаєть ся правопис «Діла», я се признаю, що може неподобатись, тай може и язык «Діла» не у всім подобаєть ся, так як пр. и нам не подобаєть ся знов такий язык як часами пише Старикий або Куліш в своїй «Крашанці», але я всеж таки скажу: 1) що для Вас се поки що єдиний орган на рідній мові, а 2) він жеж є образом (признаю що не повним) того всего, що дієть ся у ріднісенській Вам Країні, між Вашими ріднісенськими братами, у Вашім ріднісенськім народі.

Отже ж я собі так думаю: коли-б у Вас видавав ся який хоч малесенький журнал український на українській мові, то хочби Ви єго печатали Бог зна якою правописом, то у нас, де ми маємо свої газети и журнали на нашій мові, все таки найшлось би хоч що найменше 100 підписчиків, дарма, що наша интелігенція бідна и малочисленна и нас всего народу тут не більше трех мільонів. Коли б жеж, хорони Боже, Галичина була в такий недолі, як Україна, то нам не було-б вільно видавати періодичних видань на рідній мові як се у Вас дієть ся, и коли-б тоді український журнал на українській мові мав приступ до нашого краю, то вірте міні, коли б він був навіть по грести зовсім неинтересний для нас, коли-б він писав виключно тільки про Ваші справи, він мимо того всего мав би у нас не сотки а тисячі підписчиків вже задля одної рідної мови.

(Конець буде).

Вино!

Вино!

Червоне або біле вино з 97 або 96 р.

сильне і приємне доставляє 30 літрів франко на кожду стацию за 9-90 злр. Почтова бочівка 4½ літра франко 1-60. **ВИНОГРАД** 5 кг.р. franco 1 злр. 55 кр.

Σ. Altnei, Versecz 4. Ungarn.

(1—4)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. жовтня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлене В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлене. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

артистична часопись для гумору і сатири виходить у Львові два і 15. кождого місяця.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:05*
« Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40, 9:30*
« Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
« Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
« Рави рускої	7:50, 4:50
« Станиславова	8:05
« Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
« Яворова	8:18, 4:37
« Коломиї	10:05
« Ряшева	10:35

На Підзамче.

« Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 8:35, 2:45, 6:35*, 8:25, 10:05*
« Іцкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
« Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*, 6:55, 6:—*
« Яворова	6:55, 6:—*
« Лавочного	7:30, 2:30, 6:25*
« Самбора	8:55, 4:15, 10:51
« Станиславова	9:10*
« Белзця	10:45
« Ряшева	4:05
« Коломиї	3:30
« Рави рускої	7:25*, 11:35*
« Стрия	11:10*

З Підзамча:

« Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені зьвіздкою. Пору нічна числять ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілитель в міській бюрі п. к. державних залізниць, пасаж Гавсмана ч. 9.

СОКОЛ і паперці можна набувати в „Сокольскім Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Передплата вносить:

річно 8 К,
піврічно 4 К,
чвертьрічно 2 К.

Поодинокое число коштує 40 сот.

Адреса редакції і адміністрації: Львів, ул. Академічна ч. 8.